

φθείρη δλόκληρον γενεάν, πρόβριζον ἐκπέσαντος πάν-
τα ἔθνικόν ἐνθουσιασμόν, καὶ φονεύσαντος μίαν ἀρε-
τὴν ἐν τῷ κόσμῳ· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι εἶχον
τὸ αὐτὸ θριαμβευούσης δυνάμεως αἰσθημα εἰς τε
τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὰ χεῖλη, ὅτε μᾶς ἔλεγον
« Ἔρως, φιλοσοφία, θρησκεία, ἐνθουσιασμός, ἐλευ-
θερία, ποιησις, τὰ πάντα οὐδὲν! ὑπολογισμός καὶ
δύναμις, ἀριθμός καὶ μάχαιρα, ἴδου τὸ πᾶν! Δὲν πι-
στεύομεν παρ' ὅ,τι ἀποδεικνύεται, δὲν αἰσθανόμεθα
παρ' ὅ,τι ψηλαφᾶται, καὶ ἡ ποίησις εἶναι νεκρά, ὡς
νεκρὸς εἶναι καὶ ὁ πνευματισμός ἐξ οὗ αὐτὴ ἐγενήθη».
Καὶ ἔλεγον ἀληθῆ· ἦτο τῳόντι νεκρά ἐν ταῖς ψυχαῖς
αὐτῶν νεκρά ἐν ταῖς διανοαῖς αὐτῶν, νεκρά ἐν αὐτοῖς
καὶ περὶ αὐτούς. Ὑπὸ προφητικοῦ τιος καὶ ἀσφαλούς
τῆς τύχης αὐτῶν ὀρμεμφύτου κινούμενοι, ἔτρεμον μὴ
αὐτὴ συναστῆ μετὰ τῆς ἐλευθερίας. Εἰς τὴν πνοὴν
τῶν ἀνέμων διεκτόρπιζον καὶ τὰς ἐλαχίστας ὑπὸ τοὺς
πόδας αὐτῶν βλαστανούσας ῥίζας ἐν τε τοῖς σχολαίοις
αὐτῶν, τοῖς λυκαίοις, τοῖς γυμνασίοις μάλιστα δὲ
ταῖς προακταρκτηκαῖς αὐτῶν στρατιωτικαῖς καὶ πο-
λυτεχνικαῖς σχολαῖς. Τὰ πάντα διοργανοῦντο ἐπὶ
μόνῳ τῷ σκοπῷ τῆς καταπνίξεως τοῦ ἠθικοῦ καὶ
ποιητικοῦ αἰσθηματος· καὶ γαικὴ τις ὑπῆρχε συν-
ωμοσία τῶν μαθηματικῶν κατὰ τῆς ποιήσεως καὶ
τῆς διανοαῖς. Ὁ ἀριθμὸς μόνον ἐπετρέπετο, ἐτι-
μᾶτο, ἐπροστατεύετο, ἡμεῖβετο. Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς
δὲν συλλογίζεται, ἐπειδὴ εἶναι θαυμάσιον παθητικόν
ὄργανόν τῆς τυραννίας, ἥτις δὲν ἐρωτᾷ πρὸς τί τὸν
μεταχειρίζονται, ἥτις ποσῶς δὲν ἐρευνᾷ ἂν ὁ ἀριθμὸς
αὐτὸς χρησιμεύει εἰς τὴν καταδυναστευσιν ἢ εἰς τὴν
ἐλευθέρωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἂν εἰς τὴν χειρα-
φεσίαν ἢ εἰς τὴν θανάτωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύμα-
τος, ὁ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης δὲν
ἠθέλησε καλλίτερον ἐντολοδόχον, καλλίτερον εἰσῆλη,
καὶ ὁ εἰσῆλης οὗτος ὑπῆρξε αὐτῷ θαυμασιώτατα. Οὐ-
δεμία κατὰ τὴν Εὐρώπην ἰδέα ὑπῆρχε μὴ καταπατη-
θεῖσα ὑπὸ τὴν πτέρναν αὐτοῦ, οὐδὲν στόμα μὴ φιω-
θὲν ὑπὸ τῆς μελωδῆς χειρὸς του. Ἐκτοτε ἐμίσητα τὸν
ἀριθμὸν, τὴν ἀρνησιν ταύτην πάσης ἰδέας, καὶ ἔκτοτε
συνέλαβον κατὰ τῆς ζηλοτύπου καὶ ἀποκλειστικῆς τῶν
μαθηματικῶν δυνάμεως ταύτης τὸ αὐτὸ αἰσθημα, τὴν
αὐτὴν φρικὴν ἢ αἰσθάνεται καὶ ὁ ψυχρὰς καὶ σκληρὰς
ἀλύσεις φέρων ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἅμα μικρὸν ἀ-
κούσας ἀλύσεων κρότον. Τὰ μαθηματικά ἦσαν ἡ ἄ-
λυσις τῆς ἀνθρωπίνης διανοαῖς. Ἴδου, ἀγαθὴ τύχη, ἀ-
ναπνέω! Αἱ ἀλύσεις αὗται ἐθραύθησαν!

Δύω μόνον μεγαλοφυαί, πρὸς ἃς ἡ τυραννία με-
ἀνησχύου πνεύματος προσεῖχε τὸ θλέμμα, διεμαρτύ-
ροντο μόναι κατὰ τῆς θανατικῆς ταύτης καταδίκης
τῆς ἐκδοθείσης κατὰ τῆς ψυχῆς, τῆς διανοαῖς καὶ τῆς
ποιήσεως: ἡ Κ. Στάελ καὶ ὁ Κ. Σιατωβριάν· ἡ Κ.
Στάελ, μεγαλοφυα ἀρβένωπῃ ἐν γυναικείῳ σώματι·
πνεῦμα καταταρασσόμενον ὑπὸ αὐτῆς τῆς δυνάμεως
πλημμυρούσης, φιλοτάραχος, ἐμπαθῆς, τολμηρὰ, ἐπι-
δεκτικὴ γενναῖον καὶ αἰφνιδίον ἀποφάσεων, δὲν ἤδου-
νατο νὰ ἀναπνεύσῃ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ταύτῃ τῆς χαυ-
νότητος καὶ δουλείας, ζητοῦσα διάστημα καὶ ἀέρα
περὶ αὐτὴν, προσελκύνουσα, ὡς διὰ μαγνητικῆς δυνά-

μεως, πρὸς ἐαυτὴν πάντα τινα ὅστις ἠθοῦντο ἐν ἐαυ-
τῷ ἀναβράζον αἰσθημά τι ἀντιστάσεως καὶ ἀγανα-
κτῆσεως, αὐτὴ ἐκεῖνη συνωμοσία ζῶσα, ἐπίσης ἰκανὴ
νὰ διεγείρῃ πᾶσαν ἐξοχὸν διάνοιαν κατὰ τῆς τυραννίας
τῆς βασιλευούσης μετριότητος, ὡς ἰκανὴ καὶ τὸ ἐγ-
χειρίδιον νὰ παραδῶσῃ εἰς τοὺς συνωμώτας ἢ καὶ εἰς τὰ
ἴδια αὐτῆς στήθη νὰ τὸ εὐθίσῃ ὅπως ἀφῆ εἰς τὴν ψυ-
χὴν αὐτῆς τὴν ἐλευθερίαν ἐκεῖνην ἢ ἐπεθύμει νὰ χο-
ρηγήσῃ εἰς τὸν κόσμον! Πλάσμα ἐκλογῆς καὶ ἐξαι-
ρέσεως οὕτινος παραδείγμα ἔτερον δὲν ὑπάρχει, συνει-
νούσα ἐν ἐαυτῇ τὴν Κόρινναν καὶ τὸν Μιραδῶ! Γυνὴ
ἄξιερατος καὶ οἰκτίρμων, τῶν Γράκχων ἔχουσα τὸ
πνεῦμα καὶ τὴν χεῖρα τοῦ τελευταίου τῶν Κτωῶνων!
μὴ δυναμένη νὰ παράσχῃ γενναίαν τινὰ ὀρμὴν εἰς τὴν
πατρίδα της, ὅθεν τὴν ἀπεμάκρυναν, ὡς ἀπομακρύνει
τις ἀπὸ ἀχυρίνης οἰκίας τὸν σπινθῆρα, κατέφευγεν
εἰς τὴν διάνοιαν τῆς Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας, αἰτί-
νες μόναι τότε ἔζων ζῶν ἠθικὴν, ζῶν ποιήσεως,
φιλοσοφίας, καὶ ἐκείθεν ἐξισπενδόνιζε πρὸς τὸν κόσμον
τὰς ὑψηλὰς· ἐκεῖνας καὶ σπαιρούσας σελίδας, ἃς
τῆς Ἀστυνομίας οἱ ὑπάλληλοι καὶ τὸ τελωνεῖον τῆς
διανοαῖς διέσχίζε κατὰ τὰ σύνορα, ἃς διεσφύριζον οἱ
ἀρρωσιωμένοι εἰς τὴν τυραννίαν ἄνδρες, ἀλλ' ὧν τὰ
ῥάχη διαφυγόντα τὰς μαραντικὰς αὐτῶν χεῖρας ἤρ-
χοντο νὰ μᾶς παρηγορήσωσιν ἐπὶ τῷ διανοητικῷ ἡ-
μῶν ἐξευτελισμῷ, καὶ ἔφερον εἰς τὰ ὦτα καὶ τὴν καρ-
δίαν ἡμῶν τὴν ὑπερόριον πνοὴν τῆς ἠθικῆς, τῆς ποιή-
σεως, καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἣν δὲν ἤδυναμέθα νὰ ἀνα-
πνεύσωμεν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἀντλίαν τῆς δουλεί-
ας καὶ τῆς μετριότητος.

Ὁ Κ. Σιατωβριάνδ, μελαγχολικωτέρα καὶ γλυκυ-
τέρα μεγαλοφυα, ἐναρμόμιος καὶ μαγικὴ ἀνάμνησις
παρελθόντος, οὕτινος τὴν κόριν ἐποτοῦμεν ὑπὸ τοὺς
πόδας μας καὶ οὕτινος τὴν ψυχὴν ἐπανευρίσκομεν ἐν
αὐτῷ ὀμηρικῇ φαντασίᾳ, ῥιφθεῖσα εἰς τὸ μέσον τῶν
κοινωνικῶν μας σπασμῶν, ὁμοίᾳ μὲ τοὺς ὠραίους
κίονας τῆς Παλμύρας, λαμπροὺς καὶ ἔρβιους μείναντας
ἀνευ ἀκρωτηριάσματος ἢ κηλίδος ἐπὶ τῶν μελῶν
καὶ δισχισμένων σκηνῶν τῶν Ἀράβων, ὅπως ἐνο-
ῶμεν, θαυμάζομεν καὶ κλαίωμεν τὸ μὴ ὑπάρχον πλέον
μνημεῖον! Ἀνθρωπος ζητῶν τὸν σπινθῆρα τοῦ ἱεροῦ
πυρὸς εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ θουσιαστῆριου, εἰς τὰ ἀκόμη
καπνίζοντα ἐρείπια τῶν χριστιανικῶν ναῶν, καὶ ὅστις
αὐτούς τοὺς καταστροφεῖς γοητεύων διὰ τοῦ οἴκτου,
καὶ τοὺς ἀδιαφόρους διὰ τῆς εὐφυίας, ἐν τῇ καρδίᾳ
εὗρισκε δόγματα καὶ πίστιν ἀπένεμε εἰς τὴν φαντα-
σίαν! Αἱ λέξεις τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πολιτικῆς ἀ-
ρετῆς δὲν ἀντήχουν τοσοῦτον συχνὰ εἰς τὰς ποιητικῶ-
τάτας ἐκεῖνας σελίδας· δὲν ἦτο ὁ Δάντης δουλευούσης
Φλωρεντίας, ἀλλ' ἦτο ὁ Τάσος πατρίδος ἀπολωλείας,
οἴκου προγεγραμμένων βασιλέων, ψάλλων τοὺς ἠπατη-
μένους αὐτῆς ἔρωτας, τοὺς κατεστραμμένους βωμούς
της, ψάλλων δὲ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς τοὺς ὡς τῶν προ-
γραπτῶν, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτῶν τῶν ποταμῶν τῆς
πατρίδος του· ἀλλ' ἡ μεγάλη καὶ γενναία αὐτοῦ ψυχὴ
μετέδιδεν εἰς τὰ ποιήματα τοῦ ποιητοῦ τὴν φωνὴν τοῦ
πολίτου. Συνεκίνησε καὶ συνεδόνει ἀπάσας τὰς γενναίας
ἴνας τοῦ γῆθους, εἰς τὸ εὐγενέστατον ἐξύψου τῆς διὰ